

HENRI OOSTHOEK (I)
Mede-directeur Koppert

*Alle oplossingen
zijn in de natuur
voorhanden*

Koppert Biological Systems bestaat 50 jaar. In die tijd is het bedrijf uitgegroeid tot een multinationale voorloper op het gebied van biologische gewasbescherming. 'Gewasbescherming is mogelijk zonder chemie', denkt mede-directeur Henri Oosthoek. 'Alle oplossingen zijn in de natuur voorhanden, maar we hebben ze nog niet helemaal onder controle.'

De ruimten in het hoofdkantoor van Koppert Biological Systems hebben namen als 'Universe' (de kantine), 'Global', 'Azië' en 'Holland'. Het geeft de ambities aan van dit bedrijf. In vijftig jaar tijd is het uitgegroeid van een komkommerkwekerij in Berkel en Rodenrijs naar een multinational op het gebied van biologische gewasbescherming, met 1.300 medewerkers in 26 landen. Nog steeds is het een familiebedrijf. En het doel is ook nog hetzelfde als een halve eeuw geleden: een wereld zonder chemische bestrijdingsmiddelen. „Wij brengen leven in de kas, niet de dood”, vindt Henri Oosthoek (links op de foto), die samen met Paul Koppert (rechts) en Robert Pathuis de directie vormt. „Het is eigenlijk net een evangelie.”

Wat moet een nieuw kabinet gaan doen?

„Ik hoop echt dat er een ministerie van landbouw komt. Nederland is een topland op het gebied van land- en tuinbouw, en we exporteren producten en kennis over de hele wereld. Een staatssecretaris voor zo'n belangrijke sector vind ik niet toereikend.”

De agrochemische industrie richt zich tegenwoordig ook op biologische oplossingen. Hoe kijk je daar tegen aan?

„Als de agrochemische industrie meer natuurlijke en minder chemische producten gaat verkopen, dan is dat prima. We zijn 'partners with nature'. Als iemand goed doet voor de natuur, dan kunnen we daar toch niet tegen zijn? En ze hebben een lobby en geld, dus ze kunnen mogelijk de regelgeving ten goede beïnvloeden. Zolang het onze missie maar niet remt. Dat betekent wel dat we moeten groeien om een speler van betekenis te blijven.”

Blijft Koppert een zelfstandig familiebedrijf?

„Voor een beursgenoteerd bedrijf zijn aandeelhouders en winst op de korte termijn belangrijk. Wij denken aan de lange termijn. We koesteren het ondernemerschap en de pioniersgeest. Bij een familiebedrijf passen termen als warmte, geborgenheid, verantwoordelijkheid. Ons doel is om de wereld schoner te maken, en onze producten kunnen daar een geweldige bijdrage aan leveren. We zijn idealisten, maar ook realisten.”

Hoeveel idealisme komt hierbij kijken?

„Zelf ben ik verknocht aan Afrika. In 1980 ben ik voor het eerste in Uganda geweest. Toen dacht ik: hier moeten we iets met beestjes gaan doen, zodat ze hier milieuvriendelijk kunnen produceren. Dat de bodem niet uitgeput raakt door chemicaliën en kunstmest, zoals in Azië het geval is. Dat is mijn persoonlijke missie, ook na mijn pensioen. Onze producten moeten financieel bereikbaar en beschikbaar zijn voor de kleine boeren.”

Over realisme gesproken: vergroening schiet nog niet zo op in Nederland. Wat moet er veranderen om het tot een succes te maken?

„Dat heeft vooral met regelgeving te maken. Een registratietraject voor een toelating is langdurig en kostbaar. Het duurt vijf tot zeven jaar. Als we daarin investeren, dan moeten we eerst zeker weten dat het werkt, dus dat betekent extra jaren aan onderzoek. Met veel middelen kunnen we eerder buiten de EU terecht. In de Verenigde Staten duurt een registratie twee tot drie jaar. Daar doen we al kennis op die we hier in Nederland kunnen toepassen.

Die lange registratie werkt ongetwijfeld remmend op de vergroening. In Nederland en in Europa. Daar hebben niet alleen wij, maar ook onze concurrenten last van.

In de tweede plaats staat kennisverwerving onder druk. Onderzoekers aan de universiteiten hebben geen tijd meer voor fundamenteel onderzoek. De helft van de tijd zijn ze kwijt met het binnenhalen van projecten. En sponsors schermen hun resultaten zoveel mogelijk af.”

In hoeverre is Koppert afhankelijk van telersbijdragen voor onderzoek?

„We hebben zeventig à tachtig onderzoekers in dienst en 10% van onze omzet gaat naar onderzoek. Telsers betalen voor onze producten, en dus indirect voor onderzoek.”

'Het lange traject voor een toelating werkt remmend op de vergroening'

'Het is een mythe dat pesticiden nodig zijn om de wereld te voeden'

Is 100% biologische gewasbescherming een utopie?

„Gewasbescherming is mogelijk zonder chemie. De oplossingen zijn in de natuur voorhanden, maar we hebben ze nog niet onder controle. Wereldwijd zal het nog tientallen jaren duren voor het zo ver is. Je hebt het over heel veel landen en heel veel gewassen. In Nederland is de tuinbouw onder glas al over 90% schoon. Er moet nog wel meer aandacht komen voor voeding, met meer organische meststoffen.”

Blijven correctiemiddelen noodzakelijk?

„Ja, wij willen ook geen risico lopen. Maar er zijn ook middelen die minder schadelijk zijn, en die bijvoorbeeld op recept kunnen worden afgehaald. In sommige delen van de wereld worden generieke pesticiden in grote hoeveelheden gebruikt. Dat er meteen honger zou komen als er geen pesticiden meer mogen worden gebruikt, dat is onzin. Dat blijkt ook uit een recent bericht in The Guardian: 'VN-experts noemen het een mythe dat chemische gewasbescherming nodig is om de wereldbevolking te voeden'. We moeten anders gaan denken.”

Is er contact met chemische bedrijven over integreerbaarheid van middelen?

„Ja, we hebben daar goed contact mee. Het is belangrijk dat middelen minder schadelijk worden voor natuurlijke

vijanden. Ik sta er niet gek van te kijken als chemische bedrijven ook micro-organismen van ons gaan toepassen. Zij zijn ook op zoek naar alternatieven. Moet je eens kijken wat voor hefboom we dan zouden hebben.”

Ik hoor nog wel eens telers klagen over de prijs van biologische producten. Waarom moeten die zo duur zijn?

„Biologische producten zijn een ander verhaal dan chemische producten. Beestjes zijn maar een week houdbaar. Telers weten niet precies wanneer ze een plaag hebben, en wanneer ze het middel nodig hebben. Wij doen er alles aan om dat goed in te schatten, maar we kunnen niet voorkomen dat we ook beestjes produceren die niet worden gebruikt. Dat verhoogt de kostprijs.

Verder gaan er veel ontwikkelingskosten in onze producten zitten. Die financieren we uit de bestaande omzet. Aan de andere kant hebben we tools ontwikkeld waarmee telers natuurlijke vijanden nauwkeuriger kunnen inzetten en de kosten omlaag kunnen brengen. En je moet niet vergeten: als je spuit, verlies je groei. De meeropbrengst bij biologische gewasbescherming moet je ook meetellen. Uiteindelijk zul je zien dat biologische gewasbescherming meer kostenefficiënt is dan chemische bestrijding.”

TEKST EN BEELD **Joef Slegers**

Van komkommerteler naar multinational in gewasbescherming

- Komkommerteler Jan Koppert begint in 1967 met de roofmijt phytoseiulus.
- Samen met zijn zoon Peter besluit hij in 1975 om naast komkommers ook beestjes te kweken. Daarmee kan hij minder chemische middelen gebruiken.
- Bedrijfskundige Henri Oosthoek treedt in 1977 in dienst bij Koppert, waar hij altijd als scholier heeft gewerkt. Na enkele jaren wordt hij aandeelhouder.
- Tot dan toe worden insecten bestreden met insecten. In 1980 blijkt het ook mogelijk om ze te bestrijden met micro-organismen.
- In 1981 neemt het bedrijf een wetenschapper aan.
- 1988: de schonere kas maakt het mogelijk om hommels in te zetten bij de bestuiving in groenten.
- Koppert besluit in 1994 om fors te investeren in export. Tot dan toe was 80% van de markt Nederlands, tegenwoordig is dat nog maar 20%. Het bedrijf is nu actief in 90 landen.
- In 2005 wordt het productenpakket gereed gemaakt voor de sierteelt.
- In 2011 zet Koppert stappen in buitenteelten als soja, maïs en suikerriet. De tak micro-organismen groeit hard.